

Lausuntopyynnön diaarinumero: 2070/01.01/2017

Rekku Rescue ry:n lausunto luonnokseen laiksi eläinten hyvinvoinnista

Rekku Rescue ry toteaa, että lakiehdotus on monelta osin hyvä ja siihen sisältyy eläinten hyvinvointia parantavia uudistuksia. Ehdotuksesta puuttuu kuitenkin useita merkittäviä uudistuksia, jotka pois jäädessään vesittävät koko lain tarkoituksen edistää eläinten hyvinvointia. Tällaisena uusi eläinlaki tulisi olemaan vanhentunut jo syntyessään.

Lakiehdotuksesta kokonaan puuttuvat uudistukset, joita vaadimme siihen lisättäväksi ovat turkistarhauksen kieltäminen sekä koirien ja kissojen pakollinen tunnistusmerkintä ja rekisteröinti.

Turkistarhauksen kieltäminen

Turkistarhoilla kasvatettavat lajit ovat aktiivisia petoeläimiä, joiden liikunnan ja toiminnan tarve on suuri. Turkiseläimet eivät ole lajeina kesyjä ja pelkäävät usein ihmistä. Tarhausta on harjoitettu aktiivisesti alle sata vuotta ja eläinkantoja on täydennetty pitkään luonnosta. Turkiseläimiä on jalostettu vasta muutamia vuosikymmeniä ja jalostus on keskittynyt lähinnä turkin laatuun, eläimen kokoon ja pentuetuottoon.

Tyypillinen turkiseläinhäkki ei täytä eläinten hyvinvointitarpeita. Se on virikkeetön ympäristö, josta puuttuvat mahdollisuudet riittävään liikkumiseen ja lajityypilliseen käyttäytymiseen, esimerkiksi ketuilla kaivamiseen ja minkeillä uimiseen. Supikoirilla ei ole vankeudessa mahdollisuutta nukkua talviunta ja hoitaa perheenä poikasiaan. Kaikilla turkiseläimillä esiintyy epänormaalia käyttäytymistä, kuten pelkoa, pentujen tappamista, stereotyyppistä käyttäytymistä, apatiaa sekä turkin ja raajojen puremista.

Tutkimusten mukaan vain vähemmistö suomalaisista hyväksyy turkiseläinten pidon nykyisenlaisissa olosuhteissa. Euroopassa maa toisensa jälkeen on kieltänyt turkistarhauksen eläinten hyvinvoinnin ja etiikan kannalta kestävämmänä elinkeinona.

Vaadimme, että turkistarhaus kielletään ja lakkautetaan kohtuullisella (esim. 5 vuotta) siirtymäajalla. Lisäksi petoeläinten käyttäminen tuotantoeläiminä tulisi yksiselitteisesti kieltää. Minkään eläimen pitäminen pelkällä verkkopohjalla tulee myös kieltää.

Koirien ja kissojen pakollinen tunnistusmerkintä ja rekisteröinti

Seura- ja harrastuseläinten kasvatukseen liittyy monia vakavia ongelmia, kuten pentutehtailua, eläinten salakuljetusta ja eläinten hylkäämistä. Pakollinen tunnistusmerkintä ja rekisteröinti vähentäisivät näitä ongelmia, sillä ne auttavat eläimen taustan ja omistajan jäljittämisessä. Ne auttavat myös vakavien tarttuvien tautien torjunnassa sekä perinnöllisten sairauksien seurannassa, kun eläinten liikkuminen ja tausta on mahdollista selvittää.

Löytöeläinten kohdalla saadaan aikaan myös taloudellisia säästöjä kunnissa, kun eläimen omistaja löytyy rekisteriin merkityn tunnistetiedon avulla.

Seura- ja harrastuseläimistä ainakin kissojen ja koirien tunnistusmerkintä ja rekisteröinti on säädettävä pakolliseksi. Tunnistusmerkintä on tehtävä mikrosirulla. Muiden eläinten kohdalla pakollisen tunnistusmerkinnän ja rekisteröinnin tarve tulee selvittää.

Eläimille on luotava valtakunnallinen rekisteritietokanta, johon kaikki tunnistusmerkityt eläimet tulee liittää. Tämän rekisterin tulee olla yhteensopiva kaikissa EU-maissa. Lisäksi olisi tehostettava sen valvontaa, ettei tunnistusmerkitsemättömiä eläimiä tuoda maahan.

Tunnistusmerkintä ja rekisteröinti voidaan säätää pakolliseksi siirtymäajalla. Siirtymäajan alussa vaatimuksen tulee koskea kaikkia omistajaa vaihtavia koiria ja kissoja.

Parannuksia/täydennyksiä lakiehdotuksen pykäliin

Edellisten lisäksi Rekku Rescue vaatii parannuksia/täydennyksiä seuraaviin pykäliin. Yhdistyksen toimialasta johtuen keskitymme pääosin seura- ja harrastuseläinten hyvinvointia sekä löytöeläintoimintaa koskeviin asioihin.

1 § Lain tarkoitus

Pykälän toiseen momenttiin tulee lisätä eläimen kiistaton itseisarvo, joka on riippumaton sen arvosta ihmisille. Eläimen kunnioituksen tulee perustua eläimen itseisarvoon.

12 § Eläinten kohtelu

Pykälään tulee lisätä, että eläimen käsittelyssä ja koulutuksessa on ensisijaisesti hyödynnettävä eläimen lajityypillisiä käyttäytymistarpeita ja -tapoja sekä positiivista vahvistamista, kuten palkitsemista.

Pykälään tulee lisätä, että mikäli eläin saa jälkeläisiä, on vieroituksesta huolehdittava siten ja siinä iässä, että vieroituksesta aiheutuu sekä emon että jälkeläisten hyvinvoinnille mahdollisimman vähän haittaa.

13 § Kielletty kohtelu

Pykälään tulee lisätä, että eläimiä ei tule käyttää sellaisessa harrastustoiminnassa, josta aiheutuu eläimen terveydelle tai hyvinvoinnille merkittävää haittaa. Kielto pitää sisällään myös sellaisen harrastustoiminnan, jossa käytetään niin sanottuja kohde-eläimiä, joille voi aiheutua toiminnasta merkittävää fyysistä tai psyykkistä haittaa. Esimerkiksi luolakoirakokeet eläviä kohde-eläimiä käyttäen on kiellettävä. Toiminta on kohde-eläimelle äärimmäisen stressaavaa.

15 § Eläimille tehtävät toimenpiteet

Pykälässä tulisi kieltää sellaisten eläinten näytteillä pitäminen, kilpailuttaminen ja myyminen, joille on tehty pykälässä kielletty toimenpide.

16 § Toimenpiteiden tekijä ja kivunlievityksen käyttö

Pakolliseksi säädettävässä kivunlievityksessä on porsaiden kastroinnin kohdalla perusteluissa mainittu pelkkä tulehduskipulääke toimenpiteen yhteydessä. Se on täysin riittämätön. Porsaiden kirurgisesta kastroinnista tulee joko luopua kokonaan tai se on tehtävä vastaavassa kivunlievityksessä kuin muut vastaavasti kivuliaat toimenpiteet tyypillisesti tehdään.

22 § Ruokinta ja juotto

Juomavettä koskevaa kirjausta tulee muuttaa siten, että eläimellä on oltava sulaa juomavettä saatavilla jatkuvasti pysyvässä pitopaikassaan. Eläimen hyvinvoinnin perusedellytyksiin kuuluu, ettei sen tarvitse kokea pitkittynyttä janoa. Vettä tulee olla tarjolla silloin, kun janon kokemus syntyy.

Osaa eläimistä pidetään tarkoituksella jatkuvasti janossa, jotta eläinten virtsaamisen tarve olisi normaalia pienempi. Esimerkiksi koiran ulkoiluttamista voidaan välttää näin. Tämän tulee olla laissa selvästi kiellettyä. Laki tulee myös kirjoittaa siten, että sen valvonta on mahdollista.

26§ Eläinjalostus

Pykälän muotoiluissa olisi kiinnitettävä vielä huomioita yksiselitteisyyteen. Momentin 2 1-kohdassa termi ”heikentävät” on tulkittavissa niin, että vain sellaiset jalostusyhdistelmät ovat kiellettyjä, joiden jälkeläiset ovat todennäköisesti vanhempiaan heikommassa hyvinvoinnin tilassa. Kun tarkoituksena on kuitenkin kieltää myös sellaiset jalostusyhdistelmät, joiden jälkeläisille periytyisi todennäköisesti jälkeläisille hyvinvointihaittaa aiheuttavia piirteitä (vaikka ne olisivat vain samantasoisia ongelmia kuin vanhemmilla), tulisi tämä tuoda esiin pykälässä selvemmin.

Jotta pykälän valvominen olisi mahdollista, olisi eläinlääkäreille säädettävä ilmoitusvelvollisuus ainakin tapauksissa, joissa haittaa aiheuttava ominaisuus on johtanut eläinlääkärin suorittaman kirurgisen toimenpiteen tarpeeseen. Näitä ovat esimerkiksi tilanteet, joissa eläin ei pysty synnyttämään luonnollisesti tai eläimelle joudutaan tekemään sen elämänlaadun parantamiseksi leikkaus, kuten hengitysteiden suurentaminen. Myös koirien ja kissojen pakollinen tunnistusmerkintä ja rekisteröinti edesauttaisi pykälän valvontaa.

27 § Löytöeläimet

Löytöeläinten säilytysaika ehdotetaan luonnoksessa lyhennettäväksi 15 vrk:sta 10 vrk:een. Säilytysajan lyhentäminen voisi olla hyväksyttävissä, mikäli samalla säädettäisiin kissoille ja koirille pakollinen tunnistusmerkintä, sillä tunnistusmerkintä nopeuttaa omistajan löytymistä. Ilman pakollista tunnistusmerkintää säilytysajan lyhentämistä ei voida hyväksyä, ja säilytysaika tulee pitää 15 vrk:ssa. Vapaasti ulkoilevia kissoja ei aina osata etsiä kovin nopeasti, ja säilytysaika lyhennettäessä on todennäköistä, että osa eläimistä lopetetaan turhaan. Lyhennetty säilytysaika myös kuormittaa eläinsuojeluyhdistyksiä.

Pykälässä olisi lisäksi säädettävä, että löytöeläintoimijan olisi ensisijaisesti pyrittävä sijoittamaan eläin uuteen kotiin sen lopettamisen sijaan, ellei lopettaminen ole eläimen hyvinvoinnin kannalta paras ratkaisu. Käytännön ongelmaksi on noussut se, että joissain kunnissa löytöeläintoimija saa kunnalta suuremman korvauksen, mikäli hän hoitaa eläintä 15 vuorokautta ja sen jälkeen lopettaa eläimen, kuin jos eläimelle etsittäisi uusi koti. Tämä käytäntö pitäisi uudella eläinsuojelulailla estää.

Pykälään olisi myös kirjattava, että eläimet on tunnistusmerkittävä, rekisteröitävä ja rokotettava sekä kissat kastroitava tai sterilisoitava ennen uuteen kotiin luovuttamista. Tässä uudella kodilla tarkoitetaan pysyväksi kodiksi tarkoitettua sijoituspaikkaa, ei esimerkiksi tilannetta, jossa eläin siirretään löytöeläintalolta eläinsuojeluyhdistykselle uuden kodin etsimiseksi.

7 §, 29 § ja 60 §: Sairaana tai vahingoittuneena eläimen auttaminen sekä avuttomassa tilassa olevan luonnonvaraisen eläinten hoito

Lakiin olisi säädettävä velvollisuus ilmoittaa viranomaisille villiintyneistä ja / tai hallitsemattomista kissapopulaatioista sekä velvollisuus ilmoittaa alueen löytöeläintoimijalle tai viranomaiselle irrallaan tavatusta ihmisen hoidosta riippuvaisesta eläimestä. Lisäksi lakiin on kirjattava, että viranomaisten on ryhdyttävä toimiin villiintyneiden seura- ja harrastuseläinpopulaatioiden syntyminen estämiseksi sekä olemassa olevien populaatioiden poistamiseksi.

38§ – 39§, 118§

Eläimen mahdollisuus liikkua pitopaikassaan on taattava kaikille eläimille pitotarkoituksesta riippumatta. Eläimen paikalleen kytkeminen muusta kuin sen hyvinvointiin liittyvästä, kuten sairaudenhoidollisesta, syystä on kiellettävä poikkeuksetta. Nautojen parsikasvatus ja emakoiden

porsitushäkit tulee kieltää. Mikäli näitä pitomuotoja kuitenkin edelleen sallitaan, on niissä pidettävälle eläimelle turvattu jaloittelumahdollisuus vähintään päivittäin ja naudoilla kesän laidunaikaa on pidennettävä.

Siirtymäaika tiineytyshäkkien kiellossa on liian pitkä. Siirtymäaika päättyy ehdotuksen mukaan vuonna 2036. Siirtymäajan maksimipituus voisi olla 10 vuotta. Porsitushäkeistä luopumiseksi siirtymäaika voisi olla maksimissaan 15 vuotta muutokseen liittyvien suurempien kustannusten vuoksi.

Pykälän kolmannessa momentissa annettu neljän päivän poikkeusmahdollisuus tiineytyshäkin käyttöön tulee poistaa. Poikkeuslupaan ei ole olemassa eläinten hyvinvointiin tai edes tuotantotaloudellisiin syihin perustuvia perusteluja.

Mitään eläintä ei tule pitää paikalleen kytkettynä synnyttämisen aikana, ellei se ole eläimen hyvinvoinnin kannalta välttämätöntä. Eläimelle on järjestettävä sellaiset synnytysolosuhteet, että se voi liikkua vaarantamatta poikasten hyvinvointia. Synnyttävällä eläimellä on oltava mahdollisuus käyttäytyä lajilleen tyypillisesti niin synnytyksen aikana kuin ennen ja jälkeen synnytyksen.

41 § Eläimen luovutuksen yhteydessä annettavat tiedot

Pykälään tulee lisätä seura- tai harrastuseläimen kauppaa ja luovutusta koskien, että eläimen mukana on annettava kirjalliset hoito-ohjeet.

42 § eläimen luovutukseen liittyvät rajoitukset

Pykälään tulisi lisätä kielto sellaisten eläinten myynnille, joille on tehty kosmeettisia toimenpiteitä tai joille on jalostusvalinnoilla aiheutettu perinnöllisiä vikoja, sekä kielto tunnustusmerkitsemättömien ja rekisteröimättömien koirien ja kissojen myynnille.

51§ Eläintarhan eräät tehtävät

Pykälään olisi lisättävä kohta, jossa määrätään, että eläintarhojen tulee ottaa vastaan ja hoitaa avun tarpeessa olevia luonnonvaraisia eläimiä niiden lajien osalta, joiden hoitoon eläintarhassa on riittävä osaaminen. Tämä tarkoittaa ainakin niitä lajeja, joita tarhalla itsellään on.

97§ Eläimen myyminen, muu luovuttaminen tai lopettaminen

Pykälä tulisi muotoilla siten, että toimenpiteisiin voidaan ryhtyä myös ilman edellytystä, että eläimen hyvinvoinnille aiheutetaan vakavaa vaaraa. Mikäli eläimen omistaja tai haltija rikkoo eläinten hyvinvointilakia eikä noudata hänelle jo annettua määräystä, viranomaisen tulee voida ryhtyä pykälän mukaisiin toimenpiteisiin, mikäli se on eläimen edun mukaista. Pykälään tulisi lisäksi kirjata, että toimenpiteeseen voidaan ryhtyä myös sellaisessa tilanteessa, kun henkilö ei ole noudattanut eläintenpitokieltoa.

115§ Eläintenpitokielto

Pykälään tulisi kirjata toimenpiteet, joiden avulla varmistetaan tiedonkulku eläintenpitokielloista kaikille asiaankuuluville viranomaisille (myös muut kuin eläinsuojeluviranomaiset) siten, että viranomaisen mennessä syystä tai toisesta kotikäynnille on hänellä tieto mahdollisesta eläintenpitokiellosta.

Eläinasiainvaltuutettu ja alan toimijoiden lisensointijärjestelmä

Rekku Rescue kannattaa lisäksi SEY Suomen Eläinsuojeluyhdistysten liiton esityksiä:

- Lakiin tulee kirjata eläinasiainvaltuutetun virka sekä se, että viranhaltijan käytössä on muuta henkilökuntaa.
- Eläinten kauppaa ja hoitoa tulee säädellä tarkemmin. Esimerkiksi lemmikkieläinkauppojen, kasvattajien, löytöeläintalojen ja eläinhotellien toiminnalle tulee luoda lisensointijärjestelmä sekä vähimmäislaatuvaatimukset.

Helsingissä 28.2.2018

Rekku Rescue ry

Katja Noro

Sadri Wirzenius

Katja Noro
puheenjohtaja

Sadri Wirzenius
varapuheenjohtaja